

Tulevaisuuden journalisti on freelancer

Mikä SFJ on?

Suomen freelance-journalistit ry on lehdistön ja kirjankustantamisen alan journalistista freelance-työtä tekevien ammatillinen etujärjestö. Yhdistyksen päätehtävä on jäsenten edunvalvonta.

Tämä tarkoittaa monialaista toimintaa sopimuspolitiikassa, jäsenten neuvonnassa ja koulutuksessa sekä vaikuttamisessa sosiaali- ja tekijänoikeuslainsäädäntöön sekä käytäntöihin. Yhdistys kuuluu Suomen Journalistiliittoon ja työskentelee yhdessä sen kanssa.

Yhdistys on toiminnassaan aktiivinen, ennakoiva, avoin ja itsenäinen.

Freelancerit ammatissa

Journalistinen työ on muuttunut viime vuosikymmeninä yhä enemmän freelance-pohjaiseksi. Vapaiden journalistien medialle tarjoama monipuolinen ammattitaito, median tarpeisiin sopiva osaaminen sekä joustavuus vauhdittavat tätä kehitystä.

Eräissä Euroopan maissa valtaosa journalistisesta työstä tehdään jo freelance-pohjalta. Suomessa muutos on ollut hitaampaa muun muassa kansainvälisesti vahvan, työsuhteiseen työhön pääosin nojaavan alueellisen ja paikallisen sanomalehdistömmen vuoksi. Median turvautuminen entistä laajemmin alihankinnan eri muotoihin ja freelance-työhön on kuitenkin selvä muutoksen suunta Suomessakin.

Tämä näkyy niin SFJ:n kuin SJL:kin jäsenkehityksessä. Edellisellä liiton valtuustokaudella 2006 - 2010 SFJ:n jäsenmäärä kasvoi noin 50 prosenttia. Osin tämä johtui oman freelance-yhdistyksen perustamisen lisäämästä jäsenyyden houkuttelevuudesta, osin alan rakennemuutoksesta.

Vuonna 2010 Journalistiliiton lehdistön ja kirjankustantamisen alalla toimivista 18:sta jäsenyhdistyksestä vain kolme kasvatti jäsenmääräänsä: yksi maakuntayhdistys kasvoi yhden jäsenen verran, toinen viisi jäsentä, kolmas eli SFJ kasvoi 73 journalistilla. Nämä luvut eivät ole tilastollisia sattumia vaan kertovat kehityksen suunnasta.

Edunvalvonnan painopisteet

SFJ:n tärkein tavoite on saavuttaa sellainen palkkiotaso, joka takaa itsensä työllistävälle journalistille työsuhteista työtä vastaavan tulotason. Free-työ ei saa olla työnantajalle halpatyövoimaa, vaan ammattitaitoinen, erikoisalansa osaava joustava ja arvokas resurssi.

Koko ammatin palkkiotason nostaminen edellyttää huonoimpien palkkioiden maksamisen selkeää vähentämistä. Markkinoilla työn hinta asettuu usein

alimman tason mukaiseksi. Ammattikuntamme raaka hyväksikäyttö on estettävä. Kannustamme jäseniämme keskinäiseen solidaarisuuteen polkuhintojen karttamiseksi.

Yhdistyksen on kyettävä tukemaan kaikkia jäseniään kunnan palkkiotason ylläpitämisessä koulutuksella, tiedotuksella, selvityksillä ja työn hinnan läpinäkyväksi tekemisellä.

Freelance-työn on oltava journalistin tietoinen ja itsenäinen valinta. Mediatalojen pyrkimys kiertää työsuhteen ehdot pakottamalla journalisteja yrittäjiksi on estettävä.

Vaikutamme Journalistiliittoon, jotta se etsii työehtosopimuspolitiikassaan aktiivisesti keinoja parantaa itsensä työllistävien suojaa. Solidaarisuuden liiton työsuhteisten ja itsensä työllistävien jäsenryhmien välillä tulee olla molemminpuolista.

SFJ on Journalistiliitossa lehdistön freelance-työn paras asiantuntija ja edunvalvonnan kärki. Se kannustaa aktiivisesti liittoa toimimaan esimerkiksi sopimuspolitiikassa ja tarjoaa asiantuntemuksensa liiton käyttöön. Samalla yhdistys säilyttää mahdollisuuden omaan toimintaan ja painopisteisiin edunvalvonnassa.

Yhdistykseen kuuluu monia eri ammattiryhmiä: kirjoittavia toimittajia, valokuvaajia, graafikkoja ja kustannustoimittajia. SFJ kehittää osaamistaan joka alalla, jotta se kykenee tarjoamaan todellista tukea kunkin alan erityiskysymyksissä.

Edunvalvonnan ulottamista konserni- ja lehtitalojen tasolle jatketaan, tarvittaessa yhdessä muiden mediassa työskenteleviä kokoavien järjestöjen kanssa.

Free-luettelon painettu ja sähköinen versio ovat osa edunvalvontaa, jäsenten markkinoinnin apuväline. Sähköisen luettelon kattavuuden parantaminen on tärkeää. Luetteloon mukaan tuloa tarjotaan liiton muidenkin jäsenyhdistysten freelancer-jäsenille.

SFJ pyrkii parantamaan lehdistön free-työn tunnetuksi tekemistä sekä arvostusta ja käyttää tässä työssä eri keinoja kuten tiedotusta, koulutusta ja materiaalin julkaisemista.

Toimimme sen puolesta, että SJL:oon hankitaan kilpailulainsäädännönkin tuntemusta.

Tekijänoikeudet

Yhdistyksen keskeinen tehtävä on, että jokainen jäsen tuntee tekijänoikeutensa ja osaa puolustaa niitä. SFJ kouluttaa ja tukee jäseniään tekijänoikeuskysymyksissä, tiedottaa ja tarvittaessa neuvottelee.

Toiminta kohtuuttomia freelancer-sopimuksia vastaan nousee yhä keskeisemmin esille. SFJ jatkaa jo käydyissä kamppailuissa opittuja hyviä käytäntöjä ja puuttuu nopeasti uusiin kohtuuttomiin sopimuksiin. SFJ etsii luontevia yhteistyösuhteita muihin toimijoihin tekijänoikeuskysymyksissä.

SFJ:llä saattaa olla tekijänoikeuspolitiikassa freelancereiden asemasta ja työn muodosta johtuen SJL:n sisällä omia, erilaisia painotuksia. Ne tuodaan selkeästi ja perustellusti keskusteluun kun liiton kantoja muokataan. Tarvittaessa yhdistys toimii itsenäisesti.

Lainsäädäntöön vaikuttaminen

SFJ:n tavoite on taata kaikille tasa-arvoinen ja aukoton sosiaaliturva työnteon muodosta riippumatta. Nämä kysymykset hoidetaan pääasiassa lainsäädännöllä, johon vaikutetaan Suomen Journalistiliiton kanssa.

Kasvatamme omaa asiantuntemustamme jäsentemme sosiaaliseen turvaan liittyvissä kysymyksissä. Luomme lisää poliittisia yhteyksiä muihin samoja tavoitteita ajaviin järjestöihin ja tahoihin. Tarvittaessa toimimme itsenäisesti, mikäli koko liiton saaminen mukaan jäsenille tärkeisiin asioihin on jähmeää.

Järjestön kehittäminen

Yhdistys on vuonna 2014 media-alan keskeinen freelancer-kysymysten tuntija ja alan toimija. Sen jäsenpohjan kattavuus on tuolloin nykyistä parempi, siksi yhdistys aloittaa aktiivisen jäsenrekrytoinnin. Jäseniksi hyväksytään myös alan opiskelijoita.

SFJ on yhteistyöhakuinen ja -haluinen, itsenäisesti toimintansa painopisteet asettava järjestö. Toimimme rakentavasti SJL:n muihin yhdistyksiin päin ja pyrimme laajaan yhteistyöhön muiden luovan alan tekijöitä kokoavien järjestöjen kanssa.

Jäsenmaksut ovat tärkeitä yhdistyksen taloudelle. Jäsenmäärän kasvu ei ole itsetarkoitus, mutta se auttaa vahvemman talouden rakentamisessa ja lisää voimaamme. Yhdistyksen talous pidetään tasapainossa.

Suora yhteistyösuhde Radio- ja tv-toimittajien liiton osana toimivaan Freelancer-ammattiosasto FAO:oon on tärkeä. Sen sisältöä ja muotoja kehitetään molempia yhdistyksiä hyödyttävällä tavalla.

Journalistiliiton osana SFJ:n tehtävä on lehdistön freelancereiden näkökulman ja intressien esille tuominen liiton päätöksenteossa. Rajallisista resursseistamme johtuen ensisijaista on yhdistyksen oman toiminnan kehittäminen, liiton toimintaan osallistumme meitä koskettavilta osin.

Kansainvälisyys

Pohjoismainen freelancer-yhteistyö on yhdistyksen keskeinen kansainvälisen järjestöllisen toiminnan muoto. Kehitämme sitä selkeämmin yksittäistä jäsentä auttavaksi tiedon jakamiseksi, verkostoiksi ja toiminnaksi.

Seuraamme itsensä työllistävien journalistien olosuhteita Euroopan tasolla Euroopan Journalistiliitto EFJ:n freelancer-asiantuntijatyöryhmän kautta ja avulla. Toimimme siten, että siinä on aina pohjoismainen edustaja.

Monessa maassa freelance-journalistin ammatti on vaaroja täynnä. Pohdimme miten voisimme nostaa selkeämmin esiin omassa yhdistyksessämme kansainvälisen solidaarisuuden vaarassa oleville kollegoille.